

Quan sospitar a *urgències*
Trastorns congènits del
metabolisme (TCM)

M.PONS

Servei de Pediatria

Hospital Universitari Son Espases

Objectius de la xerrada

1

- Determinats context clínics incorporar la **sospita** TCM en el diagnòstic diferencial

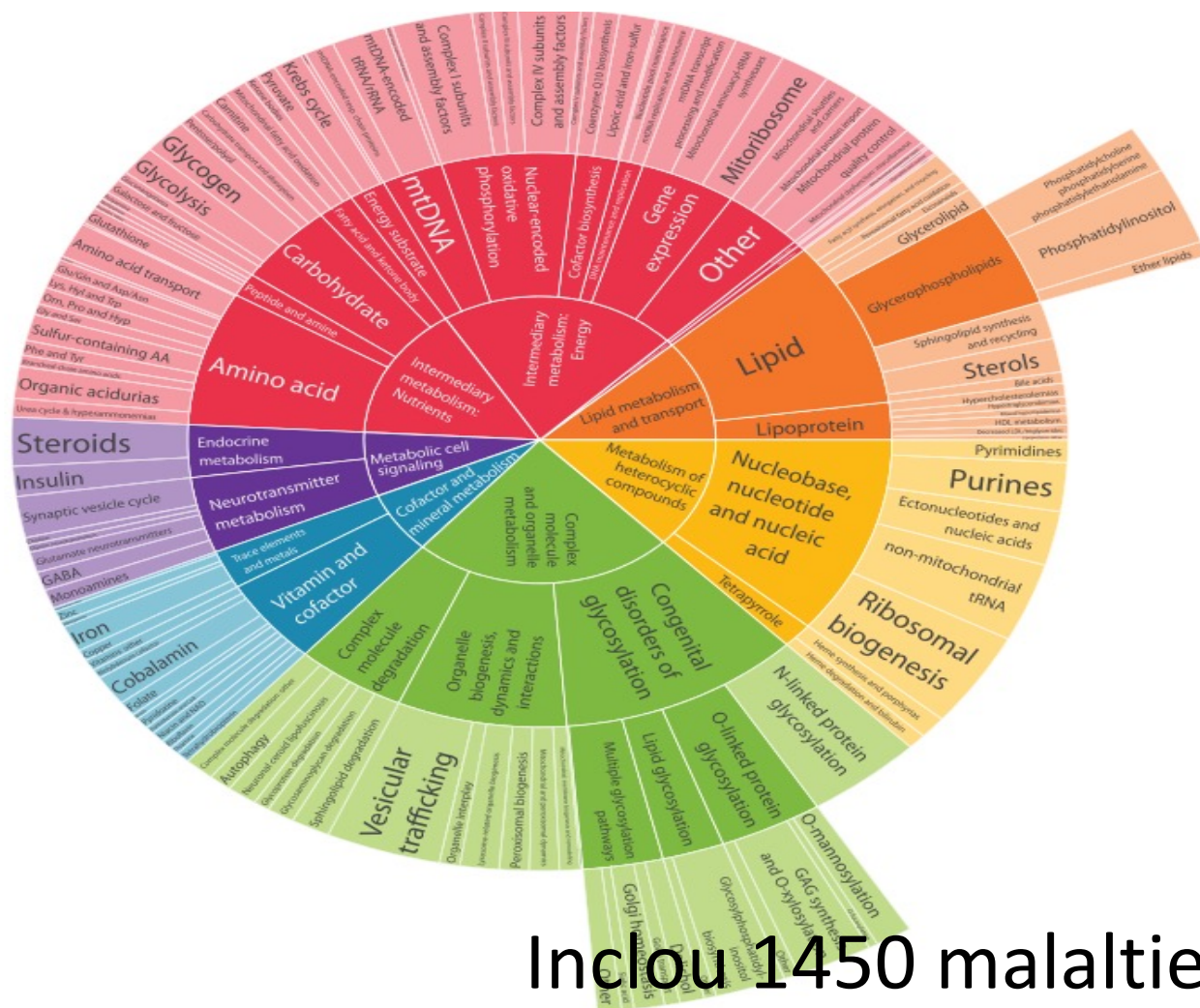
2

- Congelar mostres sang i orina
- Alteracions intermitents/modificables tto

Índex

- Contextualització, importància i dificultats diagnòstiques
- Presentacions clíniques
- Laboratori urgències/ mostres congelades
- Conclusions

Classificació trastorns congènits metabolisme

Inclou 1450 malalties monogèniques

ORIGINAL ARTICLE

An international classification of inherited metabolic disorders (ICIMD)

Carlos R. Ferreira¹ | Shamima Rahman^{2,3} | Markus Keller⁴

Afecta vies metabòliques:
Síntesis
Transport
Emmagatzement

Classificació fisiopatològica

Tr. INTOXICACIÓ

- Acumulació substàncies prèvies al bloqueig
- Trastorns del cicle de la urea, aminoacidopaties, acidèmies orgàniques...

Tr ENERGÈTIC

- Síntomes relacionats amb el dèficit d'ús o producció d'energia
- Tr hidrats de carboni, greixos, mitocòndries...

MOLÈCULES COMPLEXES

- Lisosomes, peroxisomes, CDG....
- **No solen presentar-se de forma aguda**

Classificació fisiopatològica

Tr. INTOXICACIÓ

- Acumulació substàncies prèvies al bloqueig
- Trastorns del cicle de la urea, aminoacidopaties, acidèmies orgàniques...

Tr. ENERGÈTIC

- Síntomes relacionats amb el dèficit d'ús o producció d'energia
- Tr mitocondrial, tr hidrats de carboni, greixos

MOLÈCULES COMPLEXES

- Lisosomes, peroxisomes, CDG....
- No solen presentar-se de forma aguda

Classificació fisiopatològica

Tr. INTOXI

Tr. ENER

MOLÈC
COMPLEXES

es,

roducció

- No solen presentar-se de forma aguda

Importància

Sense tractament poden ser mortals o discapacitats

Identifiquen canvi radicalment el pronòstic

Errors i retard diagnòstic----Dificultats diagnòstiques

- Presentacions clíniques inespecífiques i a qualsevol edat
- Trastorns molt poc freqüents individualment
- Contextos ↑ catabolisme: processos intercurrents
- Analítiques Urgències: inespecífiques/intermitents.

Diagnóstico en medicina

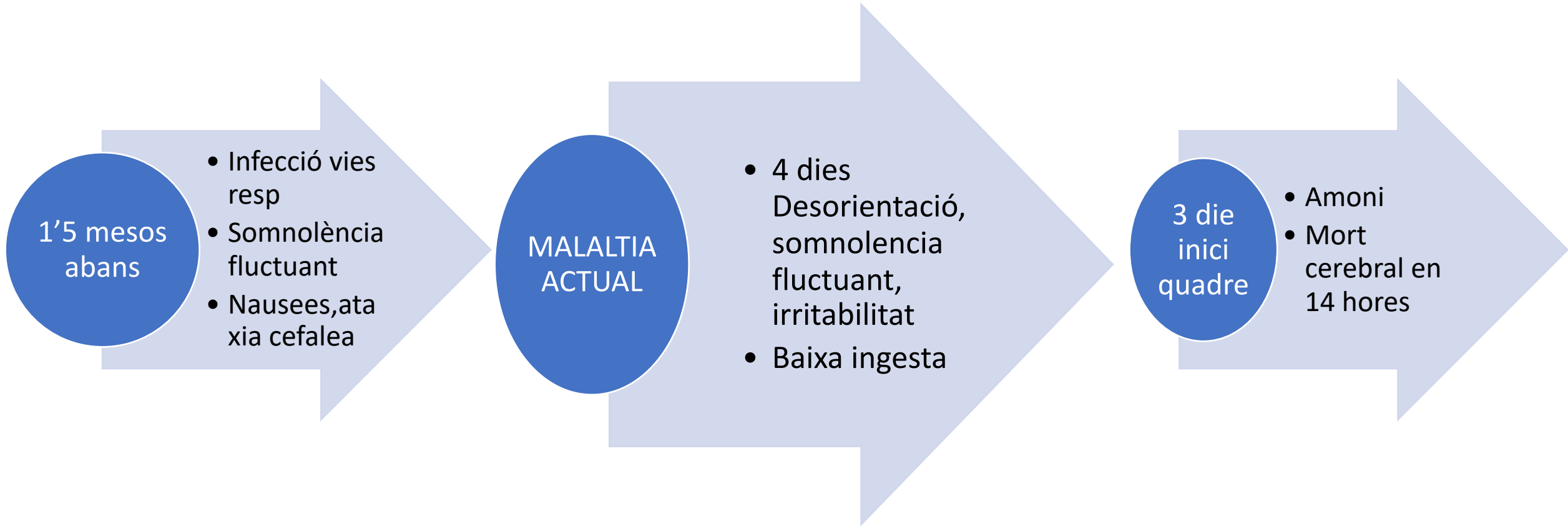
CLÍNICA

EXPLORACIONES
COMPLEMENTARIAS

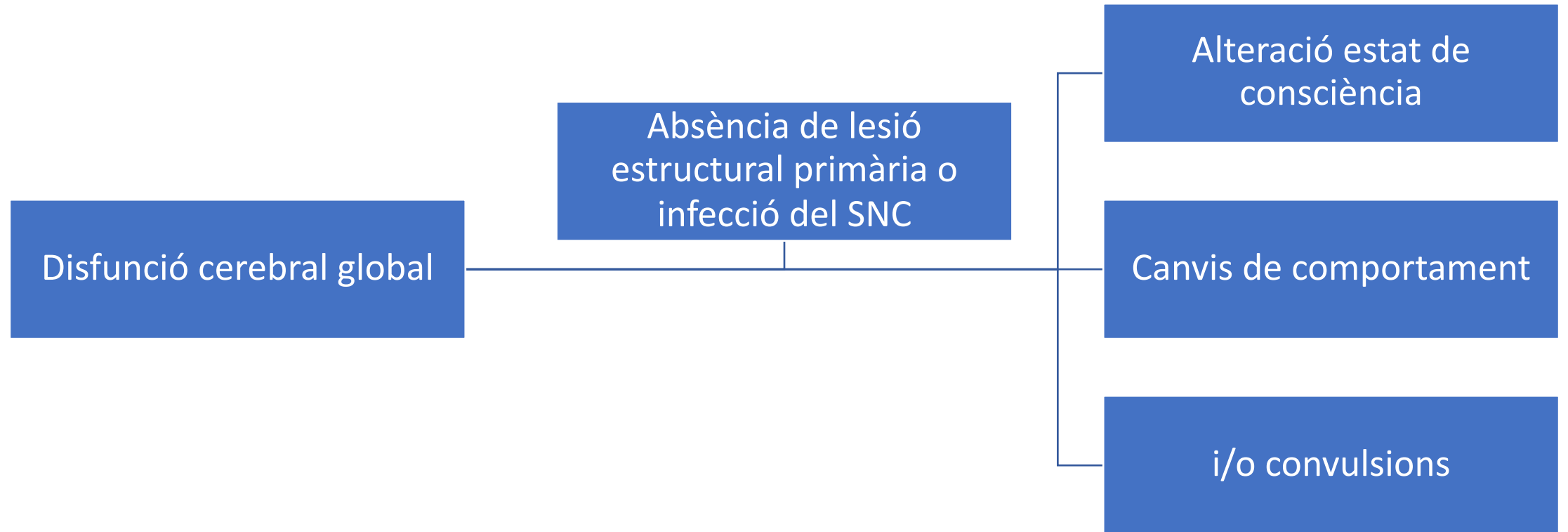
Cas Clínic 1

J. Inherit. Metab. Dis. 27 (2004) 285–288

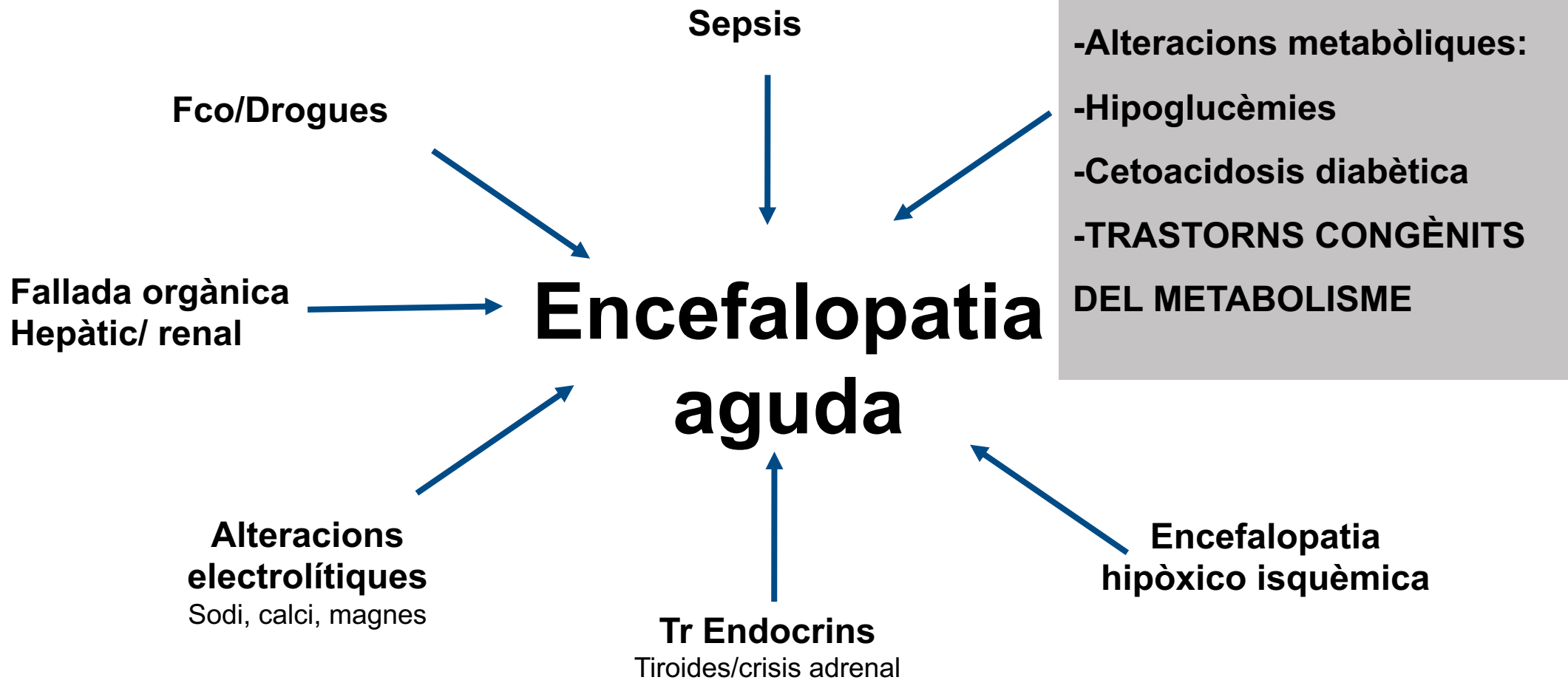
© SSIEM and Kluwer Academic Publishers. Printed in the Netherlands

Encefalopatia aguda

Causes encefalopatía aguda

Causes of hiperamonemia

- Trastorn hepàtics (Més freqüent)
- Fàrmacs o drogues
- Infeccions
- ...
- TRASTORNS CONGÈNITS DEL METABOLISME

Sospita per característiques clíniques

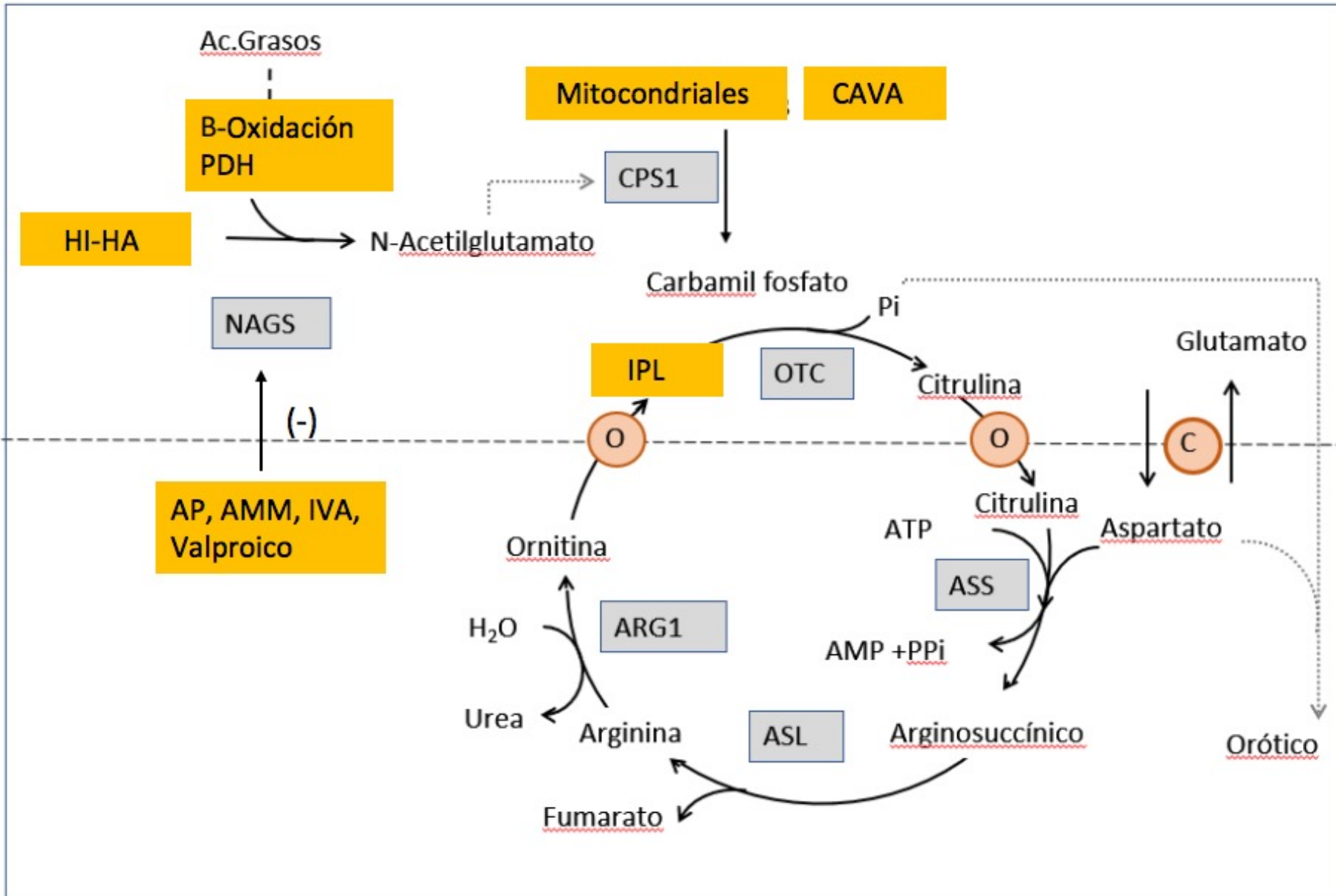
Presentació en brots
Associació clínica neurològica i gastrointestinal
Etiologia no filiada
Desencadenant: catabolisme
Evolució tòrpida, no esperada

Sospita per exploracions complementàries

- **No altres troballes** rellevants : Estudis Imatge
Laboratori
- **Hiperamonemia** elevada sense afectació
hepàtica rellevant

Ciclo de la urea

- 6 enzimas**
  - Carbamilfosfato sintetasa (CPS1)
  - Ornitíntransacabamilasa (OTC)
  - Arginosuccínico sintetasa (ASS)
  - Arginosuccínico liasa (ASL)
  - Arginasa (ARG1)
  - N-Acetilglutamato sintetasa
- 2 transportadores**
  - Transportador de ornitina (HHH)
  - Transportador de citrina (CIT2)

2 mol Amonio
1 mol. Urea
1 Arginina

Trastorns congènits del metabolisme que cursen amb hiperamonèmia

- Trastorns del cicle de la urea
- Acidèmies orgàniques
- Trastorns de la oxidació d'àcids grassos
- Trastorns mitocondrials

Cas Clínic 1

J. Inherit. Metab. Dis. 27 (2004) 285–288

© SSIEM and Kluwer Academic Publishers. Printed in the Netherlands

Fatal presentation of ornithine transcarbamylase deficiency in a 62-year-old man and family studies

T Rohininath ¹, D J Costello, T Lynch, A Monavari, M Tuchman, E P Treacy

Cas clínic 2

Journal of Current and Advance Medical Research

January 2019, Vol. 6, No. 1, pp. 64-66

Nin de 5 anys consulta per febre, tos, vòmits, diarrea, estupor i somnolència marcada de 3 dies d'evolució

ANTECEDENTS FAMILIARS

Pares consanguinitat de 2 grau

ANTECEDENTS PERSONALS

Gestació i part OK

Múltiples episodis similars que va requerir ingrés UCip en dues ocasions

Cas clínic 2

Journal of Current and Advance Medical Research
January 2019, Vol. 6, No. 1, pp. 64-66

EXPLORACIÓ FÍSICA

Pacient letàrgic, deshidratat, hipotèrmic, marcada respiració de Kussmaul, ROTS exagerats, sind estacar mala perfusió perifèrica

EXPLORACIONS COMPLEMENTÀRIES

EAB: pH7.23, pCO₂ 15 mmHg HCO₃ 8mmol, EB-14,9

Anion GAP 17,8 mmol/l ELEVAT

Amoni (109 umol/l)

EEG i RMN cranial normal

Sospita per característiques clíniques

Presentació en brots
Associació clínica neurològica i gastrointestinal
Procés infecciós no justifica clínica
Desencadenant: catabolisme: infecció
Consanguinitat

Sospita per exploracions complementàries

- No altres troballes rellevants que justifiquin el quadre: RMN cranial i EEG normals
- ACIDOSIS METABÒLICA severa amb anion GAP elevat

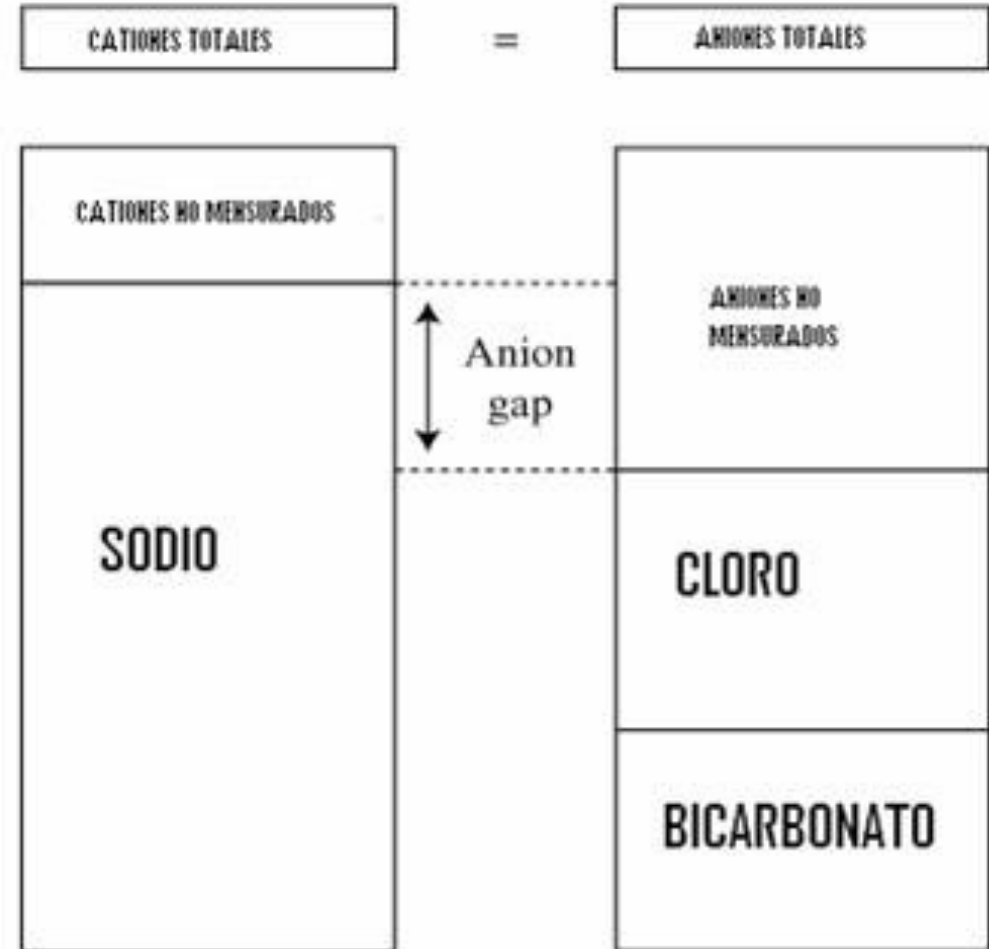
Acidosis metabólica

pH < 7,35

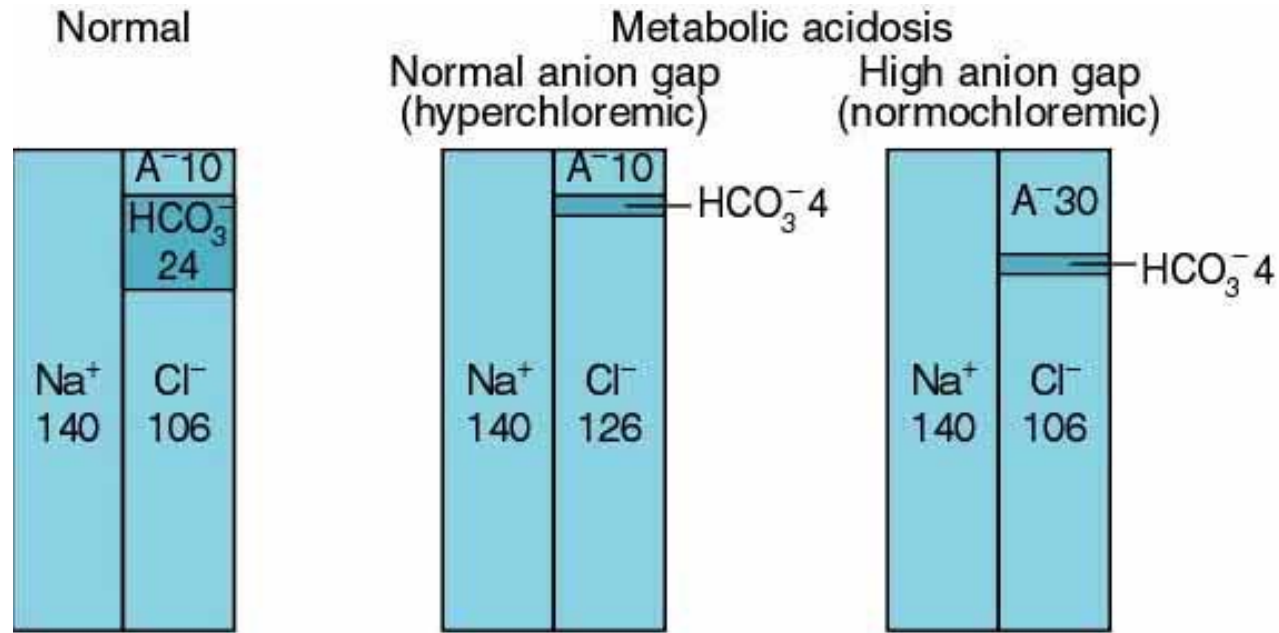
$$\text{pH} = \frac{\text{pK} + \log (\text{HCO}_3^-)}{\text{SCO}_2 \times \text{PaCO}_2}$$

$$\text{AG} = \text{Na}^+ - (\text{Cl}^- + \text{HCO}_3^-)$$

(12 +/- 3 mEq/L)

ANIÓN GAP NORMAL

Pèrdua de bicarbonat

Renal o GI

ANIÓN GAP ELEVAT

Augment dels anions no medibles

Acidosis metabólica amb AG elevat

Cetoacidosis diabètica

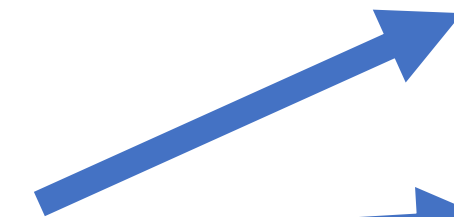
Cetoacidosis alcohòlica

Cetoacidosis per dejuni prolongat

Intoxicacions: salicilats, metanol, etilenglicol, paraldehid...

Àcid làctic

Trastorns congènits del metabolisme:

Cetonèmia

Acid làctic

Acidemies orgàniques

Cas clínic 2

Journal of Current and Advance Medical Research
January 2019, Vol. 6, No. 1, pp. 64-66

Nin de 5 any
marcada de

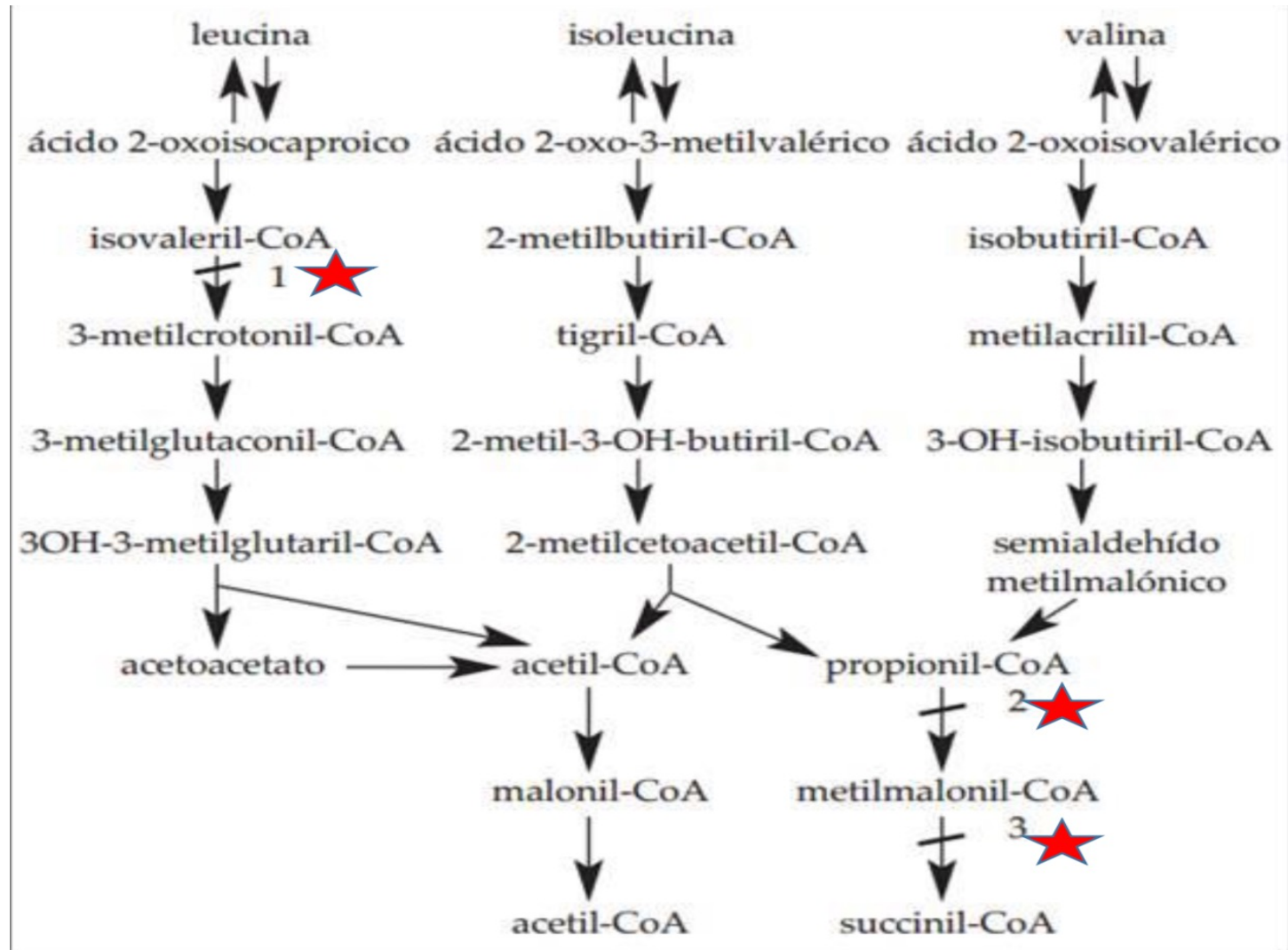
ANTECEDEN'
Pares consar

ANTECEDEN'
Gestació i pa

Múltiples episodis similars que va requerir ingrés UCip en dues ocasions

tupor i somnolencia

Clínica inespecífica

Les crisis metabòliques es presenten habitualment amb símptomes clínics no específics.

- letàrgia, ingesta escasa
- vomits
- ataxia
- Somnolència
- Hipotonia
- Pseudo- ictus
- Canvis de comportament
- **Psicosis (adolescents i adults)**
- Coma
- Convulsions

Diagnostic approach to inborn errors of metabolism in an emergency unit

M. CALVO, MD, PhD, R. ARTUCH, MD, PhD, E. MACIÀ, MD, C. LUACES, MD, PhD, M. A. VILASECA, PhD, J. POU, MD, PhD, M. PINEDA, MD, PhD

***Results:* We detected a predominance of neurologic signs (in 85% of our patients), followed by digestive symptoms (58.5%). Both were associated in 51% of patients. Vomiting and other digestive signs were observed in the same proportion as described in other series, but dehydration was only seen in three of our patients, probably because of early attention and fluid correction.**

Laboratorio inespecífico

HIPOGLICEMIA

CETONEMIA

HIPERLACTACIDÈMIA

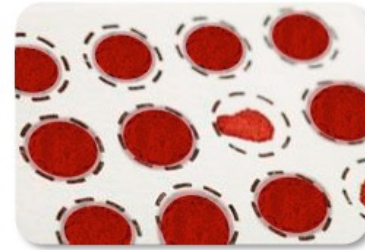
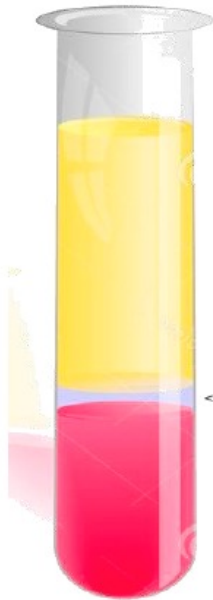
En troballes de laboratori inesperades o desproporcionades o sense millora amb tractament

SOSPECHA ENFERMEDAD METABOLICA

Idea
práctica

Muestras en la urgencia
(congelar suero y orina)

ANTES Y DESPUES DE
INICIADO EL TRATAMIENTO

Actuació sospita de TCM

Característiques clíniques
Etiologia no clara
Evolució no esperada

Alteracions: Hiperamonèmia
Acidosis làctica
Hipoglicèmica
Hiperlactacidèmia
Hiper/hipo cetonèmia